

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3067/2018. (II. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.21.633/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Magyar Állam nevében eljáró nemzeti fejlesztési miniszter (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, 1011 Budapest, Fő utca 44–50., továbbiakban: indítványozó) alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, amelyben kérte az Egri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Pf.20.018/2016/6. számú jogerős ítélete, és a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.633/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint az ítéletek sértik az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) és (7) bekezdését, valamint XII. cikkének (1) bekezdését, de az alkotmányjogi panasz megállapíthatónak tartja a C) cikk (1) bekezdésének, az M) cikk (2) bekezdésének, az N) cikk (3) bekezdésének, és a 28. cikknek a sérelmét is.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye az indítvány és a bírósági iratanyag alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó 2012. december 15-én nyilvános pályázatot írt ki, dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság átengedésére. A kiírás szerint D. községben egy jogosultság volt kiadható, melynek nyertese egy természetes személy lett. A pályázati eljárás eredményeképpen 2013. június 7-én koncessziós szerződés jött létre az indítványozó, mint „koncesszióba adó”, a természetes személy, mint „jogosult” és egy gazdasági társaság, mint a „koncessziót gyakorló” között a dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság gyakorlására, határozott időre, 2013. július hó 1. napjától számított húsz évre. A szerződő felek a koncessziós szerződés V/34. pontjának (ii) alpontjában foglaltak szerint megállapodtak abban, hogy amennyiben a „Területre” vonatkozóan a fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény (továbbiakban: Fdvtv.) 6. §-ában a szerződés aláírásakor rögzített számú jogosulton felül további jogosult(ak) nak, illetve koncessziót gyakorlóknak kerül biztosításra koncessziós jog a dohánytermék-kiskereskedelemre a szerződés hatálya alatt (ide nem értve azt az esetet, ha a lakosok számának növekedése miatt szükséges új jogosultság biztosítása), illetve a „Területen” a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet bármely okból az Fdvtv. 6. §-ában a szerződés aláírásakor rögzített számú jogosulton felül további személyek végezhetik a szerződés hatálya alatt, úgy – függetlenül attól, hogy fentieket jogszabály írja elő, vagy jogszabályi kötelezettség teljesítése érdekében következnek be, avagy sem – az indítványozó köteles a koncessziót gyakorló részére egyszeri – a fenti indokok bekövetkezésének időpontjában esedékes aktuális koncessziós díjjal számolva – a szerződés IV/29. pontjában meghatározott határidő lejártáig még fizetendő koncessziós díjnak megfelelő összeget átalány-kártalanításként megfizetni.

- [4] A szerződés 1. számú mellékletét képező pályázati kiírás szerint D. településen a kiadható jogosultságok száma „1 db.”, az egy pályázó által az adott településen beadható pályázatok maximális száma ugyancsak „1 db.” volt. Az Fdvtv. 6. § (1) és (2) bekezdésének szövege a szerződéskötés időpontjában a következőképpen szólt:
 „6. § (1) Az állam a dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság átengedésére nyilvános pályázatot ír ki.
 (2) A pályázatokat úgy kell kiírni, hogy a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység minden magyarországi településen folytatható legyen azzal, hogy a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet olyan településen, ahol az állandó lakosok száma a
 a) kétezer főt nem haladja meg, legfeljebb egy,
 b) kétezer főt meghaladja, legalább egy, és minden kétezer fő lakos után további egy jogosult végezhesse.”
- [5] Az indítványozó 2014. május 13-án újabb pályázatot írt ki, melynek eredményeképpen D. településre egy további jogosult szerzett koncessziós jogot dohánytermék-kiskereskedelemre, és az erre vonatkozó szerződést 2014. szeptember 2-án meg is kötötték. Az új jogosultság miatt a 2013. június 7-én aláírt szerződés szerinti „koncessziót gyakorló” (a továbbiakban: felperes) egyeztetést kezdeményezett az indítványozóval a koncessziós szerződés V/34. pontjában foglalt átalány-kártalanítás megfizetésére, az egyeztetés azonban eredményre nem vezetett. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis az újabb pályázati kiírásra a lakosság lélekszámának időközi emelkedése folytán jogszabályi kötelezettsége keletkezett, így – vitatva a felperesnek az Fdvtv. 6. § (2) bekezdésével kapcsolatos jogértelmezését és a lélekszámra vonatkozóan általa hivatkozott adatok helyességét – a követelést elutasította. A felperes ezt követően az Egri Járásbíróságon terjesztette elő keresetét, amelyben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: régi Ptk.) 198. § (1) bekezdése, a 246. § (1) bekezdése, az Fdvtv. 6. § (2) bekezdése és a koncessziós szerződés V/34. pontja alapján kérte, hogy a bíróság kötelezze az indítványozót 3 040 000 Ft tőke és kamatainak megfizetésére.
- [6] Felperesi állítás szerint a lakosság lélekszáma a KSH 2014. évre vonatkozóan közzétett adatai szerint 1988 fő volt, ezzel szemben az indítványozó azt állította, hogy sem a szerződés, sem az Fdvtv. nem írta elő, hogy csak a KSH szerinti adatokat lehetne figyelembe venni, márpedig a Heves Megyei Kormányhivatal 2015. szeptember 11-én – az indítványozó kérésére – adott hivatalos tájékoztatása szerint D. állandó lakosainak száma 2013. január 1-jén 2026 fő, 2014. január 1-jén 2016 fő, míg 2015. január 1-jén 1915 fő volt.
- [7] Felperesi hivatkozás szerint továbbá az Fdvtv. szövege kétezer fő felett is csak a lehetőségét nyitja meg egy újabb pályázat kiírásának, de kötelezettsége arra az indítványozónak csak a négyezer fő elérése esetén keletkezne, azaz ekkor kellene a meglévő (egy) jogosultság mellé egy további biztosítani. A felpereshez képest eltérően értelmezte az indítványozó az Fdvtv. 6. §-ának (2) bekezdését, jogértelmezése szerint ugyanis a lakosság számát folyamatosan vizsgálania kellett és a felperessel kötött szerződéskori bázisszámhoz (1988 fő) viszonyított emelkedés miatt az új jogosultság biztosítása nem alapozza meg a felperes átalány-kártalanítási igényét.
- [8] 2. Az Egri Járásbíróság elsőfokú ítéletében megállapította, hogy a kereset túlnyomórészt alapos, ezért kötelezte az indítványozót, hogy fizessen meg a felperesnek 3 010 000 Ft-ot, valamint ezen összegnek az ítélet szerint megállapított kamatait és perköltséget. A járásbíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy egyetért azon felperesi állásponttal, miszerint helyes nyelvtani értelmezés szerint „a minden kétezer fő lakos után további egy jogosult” kitétel akként értelmezendő, hogy négyezer fő után kell újabb jogosultságra pályázatot kiírni – ezt az értelmezést támasztja alá a 2015. január hó 7. napjától hatályos jogszabály módosítás is –, ezért nem állt fenn az újabb jogosultság szükségessége, így a felperes a koncessziós szerződés V/34. pontjában meghatározott átalány-kártalanításra jogosulttá vált.
- [9] Az indítványozó az elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezésében elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, másodlagosan a kereseti kérelem teljes elutasításával az ítélet megváltoztatását kérte. Fellebbezésében hatályon kívül helyezésre okot adó körülményként kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: régi Pp.) 23. § (1) bekezdés b) pontjába, illetve 28. §-ába ütközik, mivel az indítványozó akkor, amikor újabb koncessziós pályázati eljárást folytatott le közhatalmat gyakorolt, azaz döntése a közhatalom gyakorlása során hozott döntésnek minősült, ezért a perre a régi Pp. hivatkozott rendelkezése alapján a törvényszék rendelkezik hatáskörrel, így a járásbíróság hatáskörét túllépve járt el az ügyben. Fenntartotta az indítványozó azt az álláspontját is, hogy az Fdvtv. vitatott rendelkezése a jogalkotói szándék alapján csak akként értelmezhető, hogy a kétezer fő feletti településen további egy jogosultság koncesszióba adása biztosított legyen.

- [10] 2.1. Az Egri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Pf.20.018/2016/6. számú jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a nem fellebbezett részében nem érintette, míg fellebbezett részében helybenhagyta. A törvényszék ítéletének indokolásában vizsgálat tárgyává tette, hogy az elsőfokú bíróság hatáskörét túllépve járt-e el. Ennek során megállapította, hogy önmagában az, hogy a kár közigazgatási tevékenységet kifejtő szerv alkalmazottjának ténykedése, vagy mulasztása folytán keletkezett, még nem alapozza meg a magasabb szintű bírósági hatáskört. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (továbbiakban: Nvtv.) 12. § (1) bekezdés *l*) pontjában szabályozott dohánytermékek kiskereskedelme, illetve a dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenység az állam kizárólagos gazdasági tevékenységei körébe tartozik, a felperes és az indítványozó között ennek alapján létrejött polgári jogi koncessziós szerződés nem minősíthető közhatalom gyakorlásnak. A törvényszék az ügy érdemét illetően részletesen indokolta azt, az – elsőfokon eljáró bírósággal megegyező – álláspontját, miszerint az Fdvtv. 6. § (2) bekezdés *a*) és *b*) pontjának értelmezése alapján kétezer fő lakosságszám esetén egy jogosultság kiírása kötelező, kétezer fő felett viszont csak akkor, ha újabb kétezer fővel gyarapodott a település lakossága, azaz kétezer fő és négyezer fő közötti lélekszám emelkedésnél a törvény nem kötelezően írja elő további pályázat kiírását, ezért az indítványozó a szerződés szerint kártalanításra köteles. Végül a törvényszék az Alaptörvény 28. cikkére vonatkozó indítványozói érveléssel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a törvény célja éppen az, hogy az egészségre káros dohánytermékek fogyasztását csökkentse mind a fiatalok, mind a felnőtt lakosság körében.
- [11] Az indítványozó a jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy az Fdvtv. 6. § (2) bekezdés *b*) pontjának a jogalkotói akaratot tükröző helyes – a bíróságokéval ellentétes – értelmezése a törvény országgyűlési tárgyalásakor T/5281/11. szám alatt benyújtott módosítási javaslat indokolása alapján egyértelműen megállapítható, továbbá állította az elsőfokú eljárás szabályainak lényeges megsértését is, melynek kapcsán részletesen kifejtette, hogy a koncessziós tevékenység gyakorlása az Nvtv. 12. § (3) bekezdését is figyelembe véve közhatalom gyakorlásnak minősül.
- [12] 2.2. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.IV.21.633/2016/4. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Ítéleti indokolásában kifejtette, hogy hatásköri szabály nem sérült, mert az Nvtv. 12. § (1) bekezdés *l*) pontja az állam kizárólagos gazdasági tevékenységei körébe sorolja a dohánytermékek kiskereskedelmét, és így az állam tulajdonosi döntése gazdasági tevékenységgel kapcsolatos, ezért a felperesi követelés nem a közhatalom gyakorlásából eredő kár megtérítésére irányult, mint ahogy elbírálására sem a régi Ptk. 349. §-a volt az irányadó. Az Fdvtv. 6. § (2) bekezdés *a*) és *b*) pontját illetően a Kúria azt állapította meg, hogy a törvényszék jogerős ítélete helyesen értelmezte a vitatott törvényi rendelkezéseket, tehát abban az esetben kell újabb pályázatot kiírni, ha újabb kétezer fővel nő a település lakossága. Ezzel ellentétes értelmezés – és e tekintetben is osztotta a Kúria a jogerős ítélet álláspontját – nem felel meg az Fdvtv. célja Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezésnek.
- [13] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában saját indítványozói jogosultságát illetően hivatkozott a 3091/2016. (V. 12.) AB határozatra (továbbiakban: ABh.) és annak kapcsán arra, hogy – a támadott ítéletek szerint is – magánjogi jogalanyként, mellérendelt félként járt el a perben, semmiféle többletjogokkal nem rendelkezett az ellenérdekű félhez képest, ezért azok az alkotmányos jogok, amelyek mindenki számára garantálják a tisztességes eljárást, jelen ügyben az államot is megilletik. Az indítvány szerint az indítványozói jogosultság kérdése alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, úgyszintén a felülvizsgálati ítélet és a másodfokú ítélet alapvető alkotmányellenes jogértelmezése is.
- [14] 3.1. Az indítvány szerint a támadott ítéletek azért sértik az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, mert a bíróságok az Fdvtv. 6. § (2) bekezdésének értelmezése során nem vették figyelembe a jogalkotó akaratát, amely pedig az Fdvtv. országgyűlési tárgyalásakor 2011. december 20-án benyújtott T/5281/11. számú – az Országgyűlés által elfogadott – módosító javaslat indokolásából egyértelműen megállapítható. A módosító javaslat indokolása szerint „[...] a kétezer főt meghaladó lakosságszámú településen a szabályt úgy kell érteni, hogy legalább 1 jogosult és minden összesen legalább kétezer fő lakos után további 1 jogosult kaphat engedélyt. Ez azt jelenti, hogy 2000 főig (és ez alatt) összesen 1, a 2001 főtől számítva pedig – például – egy 3800 lakosú településen összesen 2 (1 + egyszer 2000 fő után további 1 = 2), 4000 fős településen már 3 (1 + kétszer 2000 fő után további 2 = 3), 4200 fős településen ugyancsak 3 jogosult lehet stb.” Az indítványozó úgy véli, hogy a törvényszék és a Kúria az eljárás

során egyrészt figyelmen kívül hagyta a jogalkotói akaratot, melynek eredményeképpen *contra legem* döntést hozott, másrészt a Kúria meg sem indokolta, hogy mire alapozza az ellentétes véleményét és azt, hogy a T/5281/11. számú javaslatot miért hagyta figyelmen kívül a bizonyítékok értékelése során. Állította az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogának sérelmét arra hivatkozva, hogy a Kúria felülvizsgálati eljárása az állított jogsérelem orvosolhatóságának a lehetőségét és érvényesülését zárta ki akkor, amikor – a régi Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségét megszegve – nem vizsgálta a jogorvoslati kérelemben hivatkozott, a jogalkotói akaraton nyugvó indítványozói jogértelmezést. A támadott ítéletek indítványozói vélemény szerint sértették az Alaptörvény XII. cikkének (1) bekezdésében garantált vállalkozáshoz való jogot is, mert a bíróságok jogértelmezése túllépett az állami szabályozás által meghatározott határon és a szabályozás által nem korlátozott körben akadályozta a vállalkozóvá válást, azaz a kiadható koncessziós jogosultságok számát.

- [15] 3.2. Az indítványozó hivatkozott a C) cikk (1) bekezdésének sérelmére is, mert álláspontja szerint a bíróságok nem tartották tiszteletben a jogalkotó, mint hatalmi ág döntési autonómiáját, túllépték a jogértelmezés alkotmányos kereteit, és – az Alaptörvény 28. cikkét csak formálisan hivatkozva – figyelmen kívül hagyták a teleologikus jogértelmezés követelményét. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban az M) cikk (2) bekezdésével összefüggésben kifejtette, hogy az államnak a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység kapcsán is – a dohányzás fiatalok körében történő visszaszorítását és a társadalom közegészségügyi állapotának javítását, mint elsődleges célt szem előtt tartva – kötelessége fellépni a tisztességes verseny érdekében és védeni a fogyasztók jogait, e jogok azonban a támadott ítéletek megszorító, az új piaci szereplő piacra belépését kizáró értelmezése révén sérelmet szenvedtek. Végül hivatkozott az indítványozó arra, hogy a törvényszék és a Kúria a feladatellátása során megsértette az N) cikk (3) bekezdését azzal, hogy nem vette figyelembe a T/5281/11. számú módosító javaslat indokolását. Amennyiben ugyanis a bíróságok által elfogadott koncessziós számítási módszer kerülne alkalmazásra, úgy „a 2000 és 4000 lélekszámú települések esetében” a lakosság dohánytermékekkel való ellátása nem volna biztosított, ami a fekete piaci forgalom növekedése révén – nagyobb közegészségügyi kockázat mellett – költségvetési bevétel kiesést eredményez.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak alapján tanácsban eljárva vizsgálat tárgyává tette, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadására vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [17] Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panaszt a nemzeti fejlesztési miniszter a magyar állam nevében nyújtotta be, az Abtv. 51. § (1) bekezdése alapján elsőként azt kellett mérlegelni, hogy jelen ügyben az állam rendelkezik-e az alkotmányjogi panaszt illetően indítványozói jogosultsággal.
- [18] 4.1. Az Alkotmánybíróság az állam indítványozói jogosultsága kapcsán mindenképp előtt indokoltnak tartja, hogy emlékeztessen a korábbi, az államot, az állami szerveket az alkotmányjogi panasz lehetőségétől általánosan elzáró gyakorlatára, melynek lényegi indoka a következőképpen foglalható össze: „[a]z Alkotmányon alapuló alkotmánybírósági gyakorlat szerint az állam nem rendelkezik – nem is rendelkezhet – alapjogokkal, hiszen az alapjog lényege az embereknek (szűkebb körben a jogi személyeknek) biztosított, az államhatalommal szembeni autonómia, lényegében a szabadság olyan köre, amelybe az állam nem léphet be és egyúttal garantálja, hogy más se léphessen be. Az alapjog tehát másokkal, vagy az állammal szemben tételezhető, de az alapjog háborítatlanságának biztosítása kétség kívül az állam feladata” (ABh., Indokolás [14]).
- [19] Az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdése azonban rögzíti, hogy a jogi személyeket is megilletik azok az alapjogok – így értelemszerűen azok védelme is –, amelyek természetüknél fogva nemcsak az emberre vonatkoznak, továbbá megállapítható az is, hogy az Abtv. 27. §-a nem tartalmaz olyan feltételt, amely az államot, az állami szerveket *expressis verbis* kizárná az alkotmányjogi panasz által nyújtott alkotmányos védelmi körből.
- [20] Mindezek okán az Alkotmánybíróság az Alaptörvény és az Abtv. hatálybalépését követően részben megváltoztatta az Alkotmányon és az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXIII. törvényen alapuló korábbi gyakorlatát és arra az álláspontra helyezkedett, hogy akkor, ha az állam nem közjogi, hanem magánjogi jogalanyként vesz részt az alapul fekvő jogviszonyban, az államot (az állami szerveket) is megilletheti az alkotmányjogi panasz által biztosított alkotmányos védelem. A jogosultság létét, vagy hiányát azonban az Alkotmánybíróságnak esetről-esetre kell vizsgálnia, melynek során különbséget kell tenni az állam, mint közhatalmi entitás és az állam, mint tulajdonos között, mérlegelve egyben azt, hogy az állam közhatalmi eszközeivel élve nem teremtett-e

ön maga, mint tulajdonos számára előnyösebb – jogi, gazdasági – környezetet a gazdasági élet többi szereplőjéhez képest [Részletes kifejtését lásd: ABh., Indokolás [16]–[22]].

- [21] 4.2. Az Nvtv. 12. § (1) bekezdésének *l)* pontja alapján a dohánytermékek kiskereskedelme, illetve a dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenység az állam kizárólagos gazdasági tevékenységei körébe tartozik, míg ugyan ezen törvényhely (11a) bekezdése arról rendelkezik, hogy e tevékenység gyakorlásának joga külön ágazati törvényben szabályozott módon másnak átengedhető. A dohánytermékek kiskereskedelmét az állam a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény és az Fdvtv. rendelkezéseinek megfelelően megkötött koncessziós szerződéssel engedheti át, határozott időre. Az Fdvtv. 4. § (1) bekezdése alapján az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályozásáért felelős miniszter [a jelenleg hatályos, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. §-ának 4. pontja szerint: a nemzeti fejlesztési miniszter] ellátja a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység szervezésének szakmai irányítását, melynek során mindenkor – az Fdvtv. alapvető céljának – a fiatalok védelmének elsődlegessége alapján kell tevékenykednie. Az Fdvtv. 5. §-a szerint a dohánytermék-kiskereskedelem átengedéséről szóló pályázat kiírására, elbírálására, továbbá a koncessziós szerződés megkötésére a miniszter jogosult. Az Fdvtv. III. fejezete részletesen tartalmazza a dohánytermékek értékesítési helyére, a dohánytermékek beszerzésére, a dohány-kiskereskedelmi ellátóra és a fiatalok védelmére vonatkozó rendelkezéseket, ideértve – egyebek mellett – a műszaki, jogi, fogyasztóvédelmi, adatszolgáltatási, szállítási, tárolási és árres-megállapítási szabályokat. Rendelkezik továbbá az Fdvtv. a miniszter által alapított 100 %-os állami tulajdonban lévő zártkörűen működő nonprofit részvénytársaságnak (ND Nemzeti Dohánykereskedelmi Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság, továbbiakban: részvénytársaság) a dohánytermék-kiskereskedelemmel kapcsolatos feladatairól, valamint a dohánytermék-kiskereskedelem felügyeletéről és ellenőrzéséről is.
- [22] 4.3. Nem vonható kétségbe az indítványozó ügyében eljáró bíróságok azon megállapítása, miszerint döntésüket a felperes és az indítványozó közötti szerződéses jogvitában kellett meghozniuk, a régi Ptk.-nak a szerződések-re vonatkozó rendelkezései alapján.
- [23] Az Alkotmánybíróságnak azonban az Alaptörvény és az Abtv. alkotmányjogi panaszra vonatkozó rendelkezései alapján abban kellett döntenie, hogy jelen ügyben – ahol az indítványozó panasza az Fdvtv. 6. § (2) bekezdésének mikénti értelmezésére vonatkozott –, rendelkezhet-e az állam indítványozói jogosultsággal. Az „alapul fekvő jogviszonyra” vonatkozó teljes szabályrendszert figyelembe véve – amelynek alapján az elsődleges cél a fiatalok dohányzásának visszaszorítása és az egész magyar társadalom közegészségügyi állapotának javítása, másodlagos cél pedig a dohányzók dohánytermékekkel való szakszerű ellátásának biztosítása – kijelenthető, hogy az adott ügyben nem a vagyoni forgalom mellérendelt alanyainak az üzleti szempontokat egymással szemben azonos pozícióból érvényesítő, az általános szabályok szerinti ügyletkötéséről van szó, hanem egy olyan viszonyrendszerrel, amelyben az állam közhatalmi funkcióját gyakorolva jelenik meg.
- [24] Mindezeket mérlegelve az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy nem lehet az államnak az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt illetően indítványozói jogosultsága ott, ahol az alapul fekvő jogviszonyban az állam egyrészt közhatalmi eszközeivel élve megállapítja a dohánytermékek kiskereskedelmére, mint állami monopóliumra vonatkozó – az Alaptörvény kereteit figyelembe véve akár a gazdasági szempontokat is háttérbe helyezve módosítható – különleges szabályokat, másrészt e szabályok alapján ugyancsak közhatalomként eljárva kizárólagos hatáskörrel szervezi és – a hatósági és felügyeleti ellenőrzésen túlmenően – a részvénytársaság révén ellenőrzi [Fdvtv. 4. § (2) bekezdés c) pont] e tevékenység végrehajtását.

- [25] 5. Fentiek szerint az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására nincs lehetőség, mivel az nem felel meg az Abtv. 27. §-ában, valamint az 51. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontjának második fordulata alapján visszautasította.

Budapest, 2018. február 20.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1603/2017

• • •